

4. melléklet a 11/2024. (VI.27.) önkormányzati rendelethez
Egyedi tájértékek Káptalantótiban

Nr.	Név	Helyszín	Hrsz.	Főbb jellemzők
Kultúrtörténeti értékek				
Településsel kapcsolatos egyedi tájérték				
<i>Kultikus, szakrális építmény, alkotás, helyszín</i>				
1.*	Feszület	Sabari-dűlő	962	Régi kőfeszület, kisebb faragásokkal díszített. A kereszten Krisztus szobra található, talapzatán nehezen olvasható felirat: „Isten dicséretére emeltetett”. Feltehetően egy nemesi címer vésete is kivehető rajta. Állításának évszáma ugyancsak elkopott, 1886-ra tehető. Források alapján Löke Lajos készítette. Felújításra szorul.
2.	Budi-kereszt	A belterülettől északra, a Gyulakeszi felé vezető út mentén	010/6	Régi, magas talapzatra emelt kőfeszület, kisebb díszítéssel. A kereszt aljánál, a talapzaton Szűz Mária szobra, a feszületen Krisztus szobra található. Felirata nincs, vagy teljesen lekopott. Körülötte alacsony vaskerítés. Állításának pontos ideje nem ismert.
3.*	Feszület	Petőfi S. u., temető	40	Régi kőfeszület a község temetőjében. Talapzatához illeszkedve külön kis talapzaton helyezkedik el Szűz Mária szobra. A feszületen Krisztus szobra található, a kereszt alatt pedig egy koponya alakja került kifaragásra. Felirata régies fogalmazással íródott, nehezen olvasható: „Káptalantóti község lakosa, Kanko András emeltette”; állításának pontos ideje nem látható rajta. Környezete kissé, de gondozott.
4.*	Hegymögi-kereszt	Hegymög településrész, a Tóti-hegy délnyugati lábánál	1467	Régi kőfeszület a Tóti-hegy délnyugati lábánál levő településrészben. Szerkezetét tekintve több részből épül fel. Az alsó a talapzat, amelyen nehezen olvasható felirat: „Dicsértessék a Jézus Krisztus”. Rajta egy kisebb, talapzatszerű rész található, amelyre Szűz Mária alakját vésték. Legfelül pedig a kereszt látható Krisztus szobrával. Környezete rendezetlen, kis kőkerítés vette körbe egykor. Állításának dátuma is nehezen olvasható, feltehetően az 1890-es években keletkezett.
5.	Szűcs-dombi kereszt	Bács-dűlő, a Mindszentkálra, Kékkút felé vezető út mentén	0260/21	Régi kőkereszt Krisztus-szoborral, kissé díszített. Erősen töredezett, talapzatát vasgyámmal erősítették meg. Felirata, keletkezésének ideje nem olvasható.
6.*	Kápolna-kereszt	Káptalantóti északi részén, a Bács-hegyen	619	Rézsú tetején álló kőkereszt. A település több, út menti feszületéhez képest gazdagabban díszített. Krisztus szobra, valamint a kereszt alatt egy kis kőfülkeszerű kialakításban Szűz Mária szobra található. Jézus feje sérült.

				Felirata: „Az Isten dicsőségére állíttatott.” 1888-ban keletkezett. Előtte a rézsű fala a használatától erősen erodálódott.
Temetkezéssel kapcsolatos építmény, művészeti alkotás				
7.	Régi sírkő	Alsó temető, a belterületől délre	068	Régi, szív formájú sírkő a település régi temetőjében, amelynek közepéből kereszt magasodik. A szív alakra vésett felirat nehezen olvasható.
Védelemmel kapcsolatos létesítmény				
8.	Régi tűzoltókocsi	Rózsadomb utca	135	Régi tűzoltókocsi a Rózsadomb utca-Dózsa utca találkozásánál. Fa és vas szerkezetű. Víznyomó kara szépen megmaradt, de egészében felújításra, újrafestésre szorul.
Egyéb emberi tevékenységhez, eseményhez kapcsolódó egyedi tájértékek				
Történelmi vagy kulturális eseménnyel, illetve jelentős személlyel kapcsolatos egyedi tájértékek				
9.*	I. világháborús kereszt	Alsó temető, a belterületől délre	068	Az I. világháború hősi halottainak emlékére állított műköfeszület, rajta Krisztus szinte életnagyságú szobrával. Talapzatán található dombormű Krasznai Lajos alkotása: a feltámadt Krisztus és egy katona alakja látható rajta. Talapzatának 3 oldalán a helyi hősök névsora olvasható. Az 1938-ban állított kereszt 2014-ben került felújításra. Körülötte ívben helyezkednek el az elhunytak egyforma sírkövei.
10.*	II. világháborús emlékmű	Petőfi S. u. - Badacsonyi u. kereszteződése	250	Műkő talapzatra állított nagyméretű kőtömb, amelyen egy világos (fehér-szürke) márványtáblán olvasható a helyi hősök névsora. Előtte kis cserépben évszakknak megfelelő virágkiültetés. 1989-ben állították.
11.	Petőfi Sándor mellszobra	Petőfi S. u. - Badacsonyi u. kereszteződése	250	Kőtalapzaton elhelyezkedő, arany színűre festett Petőfi-szobor. Kolop József alkotása, 2000-ben avatták fel.
Termeléssel kapcsolatos egyedi tájérték				
Agrártörténeti egyedi tájérték				
12.*	Külterületi pince	Káptalanfői északi részén, a Bács-hegyen	0212/1	Régi pince a Bács-hegy déli lábánál. Az épület lejtőirányba néz, főhomlokzatán macskalépcső. Nádfedeles, amelyet a tetőgerincnél palával megerősítettek. Arányos, téglából rakott kéménnyel, fehérre meszelt falakkal, faajtóval és fageretes ablakokkal rendelkezik.
13.*	Külterületi lakóház, présház	Szűcs-domb, a Mindszentkál, Kékkút felé vezető út mentén	0258/4	Régi, lejtőirányba tekintő főhomlokzattal rendelkező épület. Mögötte földbe vájt pince található. Faajtóval, fageretes ablakokkal rendelkezik, falait szürkére festették. Részben felújított, teteje cserépfedésű.
14.	Külterületi pince	Káptalanfői északi részén, a Bács-hegyen	626	Régi lakóház, pince. Hosszanti irányú, többszattú épület, fehér falakkal, cserépfedéssel, fa ajtókkal és fageretes ablakokkal. Akácfák szegélyezik. Az épület hosszanti oldalában kis virágkiültetés látható.
15.	Gémeskút	Káptalanfői északi részén, a Bács-hegyen, út mentén	0164/7	Régi, faágas gémeskút. Állapota megfelelő. Körülötte kisebb vízenyős terület, nádas található.
16.*	Külterületi	Káptalanfői keleti	812,813	Két régi lakóépület, pince a település

	pince, lakóház	részén, Szűcs dombra-dűlő		keleti határában. A két épület között egy földbe vájt pince található. Az épületek durván vakoltak, a kisebb épületen fehérre meszelt ablak- és ajtókeretek láthatóak. A főhomlokzaton macskalepcső, a kisebb épület tetejét nád fedi.
Bányászattal kapcsolatos egyedi tájérték				
17.	Egykori bánya	Külterület, Káptalantóti déli részén, a Tóti-hegyen	098/29	A Tóti-hegy egykori bányájának területe. Viszonylag kisméretű bányagödör, amelynek falain már a spontán növénybetelepedés eredményeként pionír cserjés, fás vegetáció alakult ki. A kitaposások, használat és a természetes erózió következtében kőzetaprózódás most is megfigyelhető a bánya oldalain.
Vízhasználattal, vízgazdálkodással kapcsolatos egyedi tájérték				
18.	Kerekes kút	Csobánc u.	2	Kerekes kút a Csobánc utcában. Szerkezete betonból és fából épül fel, tetejét cserép borítja.
Természeti egyedi tájértékek				
Biológiai egyedi tájértékek				
Növényegyed, növénycsoport				
19.*	Mandulafa sor	Káptalantóti keleti részén, Szűcs dombra-dűlő	814/3	Egy szőlővel beültetett parcellát szegélyező, 5 db, idős mandulafa (<i>Prunus dulcis</i>). Karakteres megjelenésűek, enyhén dőlt törzsűek.
Állatok tartózkodására szolgáló hely				
20.	Gólyafészek	Petőfi S. u.	1/2	Villanyoszlopra szerelt, megerősített alapra helyezett gólyafészek.
Tájkép egyedi tájértékek				
Vonalas jellegű kilátóhely egyedi vagy jellegzetes látványképpel				
21.	Panoráma	Káptalantóti északi rész, Bács-hegy	0199	Nagyon szép kilátás tárul fel a Bács-hegy nyugati lábáról a Szent György-hegy felé. Tiszta időben a Tapolcai-medence távolabbi tanúhegyei is feltáruznak. Az előtérben gyepek területek legelésző állatokkal, fasorok és szőlők uralják a látképet.
22.	Panoráma	Sabari-dűlő	1014	A Sabari-dűlő portái között feltáru a távolban a Szent György-hegy látványa. A hegylábi fasorokkal, szőlőkkel igazán idillikus képet fest.
23.	Panoráma	Káptalantóti déli része, Tölgyes-kúria	083/2	A Tölgyes-kúria mellől nagyon szép kilátás nyílik a Balaton felé. Tiszta időben egészen Fonyódig ellátni.
24.	Panoráma	Csobánc u.	289	A Csobánc utca végéből, a településkapuból tisztán kirajzolódik a Csobánc. Meghatározó látképi elem.
25.	Panoráma	Káptalantóti északi része	0146	A Bács-hegy településrész felé haladva kiemelkedő tájképi elemként magasodik a Csobánc, illetve a Bács-hegy kisebb vonulatai. Az előtérben gyepek, sík területek húzódnak.
26.	Panoráma	Gyulakeszi-Mindszentkállya összekötő út	0266	A települést Gyulakeszivel és Mindszentkállával, Kékkúttal összekötő útról dél, délnyugat felé tekintve szép panoráma tárul fel a Tóti-hegyről és annak kisebb dombjairól.
27.	Panoráma	Sabar-hegy	02	A belterület felől a sabar-hegyi

				településrész felé haladva feltárul a Sabar-hegy kisebb dombja, lankáin kis lakó- és présházakkal, pincékkel.
--	--	--	--	---

